

Index

Introducció	2
Etiquetes	3
Algunes normes bàsiques sobre el etiquetatge	4
Fitxa de dades de seguretat	5
Què és?	5
Quina informació ha de contenir?	5
Fitxes resumides	6
Com aconseguir les fitxes de dades de seguretat?	7
Contrastar i completar la informació	9
Annex 1	
Significat dels símbols	10
Annex 2	
Frases R	12
Annex 3	
Frases S	15
Annex 4	
Model de sol·licitud d'informació	16
Annex 5	
Taula d'identificació de productes perillosos	17

INTRODUCCIÓN

Per a poder prevenir els riscos químics és necessari que els treballadors i les treballadores coneguen quins productes i substàncies¹ estan presents en els seus llocs de treball i quins són els seus riscos sobre la salut o sobre el medi ambient.

Una part d'aquesta informació es pot trobar en les etiquetes dels envasos dels productes químics que s'utilitzen (incloent-hi productes de neteja i plaguicides) i en les **fitxes de dades de seguretat**.

Les etiquetes dels envasos de productes perillosos han d'oferir a les persones que els utilitzen la informació mínima indispensable perquè puguin protegir-se dels riscos que aquests ocasionen. Les fitxes de dades de seguretat dels productes ofereixen informació més detallada sobre els riscos, incloent-hi els components perillosos.

És obligació de l'empresari tenir tots els envasos dels productes químics etiquetats adequadament i tenir les fitxes amb la informació completa a disposició dels treballadors (Llei de prevenció de riscos laborals i Reial decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant el treball).

Aquest fullet t'ajudarà a aconseguir i a interpretar la informació sobre els riscos sobre la salut i el medi ambient dels productes químics utilitzats en el teu lloc de treball.

A més a més, els gabinets de Salut Laboral i de Medi Ambient del sindicat t'ajudaran a comprovar i completar la informació.

Etiquetas

Tots els envasos de productes que contenen substàncies perilloses han d'estar etiquetats correctament (RD 374/2001, RD 363/1995 i RD 255/2003):

L'etiqueta ha d'anar almenys en la llengua oficial, de manera clara, llegible i indeleble.

Ha de contenir la informació següent:

Identificació del producte

El nom o els noms de les substàncies perilloses que conté segons la concentració i toxicitat.

Nom, adreça i telèfon del responsable de la comercialització.

Símbols d'identificació del perill (vegeu **annex I**)

Les frases que indiquen els riscos específics (frases R; vegeu **annex II**)

Les frases que indiquen els consells de prudència (frases S; vegeu **annex III**)

<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>T</p> <p>Tòxic</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>F</p> <p>Fàcilment inflamable</p> </div> </div>	<p>D-38</p> <p>Components: Metanol 1,2. Dicloroetà</p>
<p>R45: Pot causar càncer R11: Fàcilment inflamable R23/25: Tòxic per inhalació i per ingestió</p>	
<p>S16: Conserveu allunyat de tota flama o font d'espurnes. No fumeu. S7: Mantinga's el recipient ben tancat. S24: Evite's el contacte amb la pell. S53: Evite's l'exposició; recapten-se instruccions especials abans de l'ús. S45: En cas d'accident o de malestar, acudisca immediatament al metge.</p>	
<p>Comercializadora de Tóxicos S.A. Polígon de los Desamparados s/n San Tomás, Saragossa, Espanya 976 223 21 45</p>	

Algunes Normes Bàsiques Sobre L'etiquetatge

- 1 És obligatori que els fabricants, comerciants o distribuïdors de productes químics perillosos els etiqueten correctament (Reial decret 363/95).
- 2 Els envasos amb productes intermedis o restes de transvasaments, així com els que continguen qualsevol residu, han d'etiquetar-se de manera que es done la informació necessària sobre el seu contingut i perillositat.
- 3 L'etiqueta ha de col·locar-se en zones visibles de l'envàs, no s'ha de poder esborrar o llevar i ha de ser llegible. L'idioma utilitzat ha de correspondre a la llengua o llengües oficials de l'Estat.
- 4 Les indicacions incloses en l'etiqueta han d'estar sòlidament fixades en una o diverses cares de l'envàs, o impreses directament en aquest.
- 5 La mida de l'etiqueta ha de ser concorde amb la mida i forma de l'envàs, perquè permeta la seua lectura de manera clara.
- 6 El color i la presentació de l'etiqueta han de permetre que pictogrames, lletres i fons queden clarament diferenciats.
- 7 Cal emmagatzemar els productes perillosos seguint les indicacions de seguretat de l'etiqueta («frases S»).
- 8 És obligatori informar i formar els treballadors sobre els riscos del seu lloc de treball i dels productes químics que s'hi utilitzen.
- 9 S'ha de disposar dels equips de protecció individual (EPI) o col·lectius, i usar-los si ho indica l'etiqueta del producte amb què s'està treballant.
- 10 Les substàncies inflamables han de conservar-se allunyades de la calor i de tota flama o font d'espurna.

Fitxa de dades de seguretat

Què és?

La fitxa de dades de seguretat d'un producte és un document que inclou informació per a protegir la salut i seguretat dels treballadors que utilitzen aqueix producte.

El proveïdor dels productes ha de lliurar a l'empresa fitxes de dades de seguretat en el moment del primer lliurament dels productes i fins i tot abans, i sempre que l'empresa ho sol·licite.

Quina informació ha de contenir?

La fitxa de dades de seguretat ha de venir almenys en llengua castellana, estar datada i incloure obligatòriament els epígrafs següents:

- a) Identificació de la substància i del responsable de la seua comercialització.
- b) Composició/informació sobre components. (Comprova que incloua números d'identificació CAS de cada substància).
- c) Identificació dels perills
- d) Primers auxilis
- e) Mesures de lluita contra incendis
- f) Mesures que han de prendre's en cas d'abocament accidental
- g) Manipulació i emmagatzematge
- h) Controls d'exposició/protecció individual
- i) Propietats fisicoquímiques
- j) Estabilitat i reactivitat
- k) Informacions toxicològiques
- l) Informacions ecològiques
- m) Consideracions relatives a la seua eliminació
- n) Consideracions relatives al transport
- o) Informacions reglamentàries, i
- p) Altres informacions.

Fitxes resumides

Algunes empreses faciliten la informació sobre risc químic als treballadors i treballadores proporcionant en cada lloc de treball un resum de la informació de les fitxes de dades de seguretat, que inclou els riscos dels productes que s'utilitzen en aqueix lloc. Aquesta és una pràctica molt interessant a proposar a les empreses. A més, facilita a l'empresari el compliment de la seua obligació legal d'informar i de formar els treballadors sobre els riscos per a la seguretat i la salut en el treball.

Sds Ref.: MPR2002 Model: RD 1078/1953 de 31/188/CEE	Data d'edició: 14/12/85 Data d'emissió: 1306/94	Edició: 1
NOM DEL PRODUCTE: D-38		
1. Caracterització del producte i de l'empresa		
Dades de l'empresa: Comercializadora de Tòxics, S.A. (Telèfon: 976 223 21 45) Poligon de los Desamparados, s/n. San Tomás, Saragossa. Espanya		
2. Composició/informació sobre els components		
Identificació del producte: Mescla de dissolvents		
Substàncies perilloses	CAS Núm.	Símbols
Metanol	65-56-1	T, F
1,2-Dicloroetà	107-06-02	T, F
		Frases R
		11-23/25
		45-11-22-3
3. Identificació dels perills: «T» Tòxic; «F» Fàcilment inflamable		
4. Primers auxilis		
En cas de contacte amb la pell: «En cas de contacte amb la pell, rente's abundantment amb aigua».		
En cas de contacte amb els ulls: «En cas de contacte amb els ulls, rente's immediatament i abundantment amb aigua, i acudescsa al metge».		
En cas d'ingestió: «En cas d'ingestió no provoqueu el vòmit, acudescsa immediatament al metge i mostre-li l'etiqueta o l'envàs».		
En cas d'inhalació: «En cas de malestar acudescsa al metge (si és possible, mostre-li l'etiqueta)».		
5. Mesures de lluita contra incendis		
«En cas d'incendi, utilitze's aigua, pols ignífuga i/o anhidrid carbònic". Utilitzeu cassetes de respiració autònoma».		
6. Mesures a prendre en cas d'abocament accidental		
Mesures de precaució relatives a persones: «Utilitzeu indumentària protectora adequada». Mesures de protecció mediambiental: «No aboqueu al clavegueram públic i cursos d'aigua».		
7. Manipulació i emmagatzematge		
Manipulació: «No fumeu durant la seua utilització. Utilitzen guants adequats i protecció per als ulls/cara. Evite's l'acumulació de càrregues electrostàtiques». Emmagatzematge: «Conserve's en lloc fresc. Conserve's el recipient en lloc ben ventilat».		
8. Controls d'exposició/protecció personal		
Protecció respiratòria: «En cas de ventilació insuficient, useu equip respiratori adequat». Protecció corporal: «Useu guants adequats». Protecció ocular: «Useu protecció per als ulls i la cara».		

Com aconseguir les fitxes de dades de seguretat?

1r Petició verbal

Les etiquetes i fitxes que falten o estiguen incompletes se sol·liciten verbalment a la persona encarregada.

Si no es rep resposta en un termini prudent, 1 o 2 setmanes:

2n Petició escrita

Es presenta un escrit (vegeu model annex IV) en què se sol·licita la informació que ens falte i es dóna un termini de 15 dies per a la recepció de la resposta, ens hem d'assegurar de posar la data, i que ens segellen una còpia de l'escrit i ens signen "l'he rebut".

Si no es rep resposta en aquest termini, la informació segueix sent incompleta i no hi ha un compromís escrit de lliurament de la informació en breu:

3r Petició via sindicat

S'ha d'informar al sindicat (responsables i/o gabinets de Salut Laboral), aquests hauran de fer una segona petició per escrit de la informació.

Si no hi hagués resposta:

4t Denúncia en Inspecció de Treball

El sindicat presentaria una denúncia davant Inspecció de Treball per incompliment de la Llei de prevenció de riscos laborals.

Dret dels treballadors i de les treballadores a la informació sobre risc químic

Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

Art. 18. Informació, consulta i participació dels treballadors: a fi d'acomplir el deure de protecció establert en aquesta llei, l'empresari ha d'adoptar les mesures adequades perquè els treballadors reben totes les informacions necessàries sobre:

Els riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors en el treball, tant aquells que afecten l'empresa en el seu conjunt com a cada tipus de lloc de treball o funció...

Art. 41. Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors. (...)Els fabricants, importadors i subministradors han de proporcionar als empresaris, i aquests aconseguir d'aquells, la informació necessària perquè la utilització i manipulació de la maquinària, equips, productes, primeres matèries i útils de treball es produeixen sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, així com perquè els empresaris puguin complir amb les seues obligacions d'informació quant als treballadors...

2. L'empresari ha de garantir que les informacions a què es refereix l'apartat anterior siguin facilitades als treballadors en termes que resulten comprensibles per a aquests.

Reial decret 363/1995, Reglament sobre substàncies perilloses, article 23. Fitxa de dades de seguretat, i Reial decret 1078/1993, sobre preparats perillosos.

(...) El responsable de la comercialització d'una substància perillosa, ja es tracte del fabricant, de l'importador o del distribuïdor, ha de facilitar al destinatari, que siga un usuari professional, una fitxa de dades de seguretat, en el moment del primer lliurament d'aquesta o inclús abans, en la que figure la informació especificada en l'apartat 2 d'aquest article.

Contrastar i completar la informació

En nombroses ocasions, les etiquetes i fitxes de dades de seguretat estan incompletes, per la qual cosa hem d'exigir a l'empresari la informació que falte.

D'altra banda, les fitxes de dades de seguretat les elaboren els fabricants de les substàncies i preparats químics, per la qual cosa, generalment, contenen la mínima informació que els obliga la llei i, per tant, poden deixar fora riscos importants com ara alteracions del sistema hormonal o efectes sobre el medi ambient.

A més, com les autoritats no vigilen suficientment el contingut de les fitxes, ens podem trobar informacions incompletes i desfasades.

Per això, és convenient contrastar i completar la informació amb els gabinets de salut laboral i medi ambient del sindicat.

Si teniu accés a Internet, podeu ampliar informació en les pàgines web següents:

Institut Sindical de Treball, Ambient i Salut (ISTAS):

www.istas.ccoo.es

Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT):

<http://www.mtas.es/insht/ipcsnspn/spanish.htm>

Agència Europea de Salut Laboral (AESL):

http://agency.osha.eu.int/index_es.htm

Annex 1

Significat dels símbols

Explosius (E):		Les substàncies i preparats sòlids, líquids, pastosos o gelatinosos que, inclús en absència d'oxigen atmosfèric, puguen reaccionar de manera exotèrmica amb ràpida formació de gasos i que, en determinades condicions d'assaig, detonen, deflagren ràpidament o sota l'efecte de la calor, en cas de confinament parcial, exploten.
Comburents (O):		Les substàncies i preparats que en contacte amb altres substàncies, en especial amb substàncies inflamables, produeixen una reacció fortament exotèrmica.
Inflamables (F):		Les substàncies i preparats líquids el punt d'ignició dels quals siga baix.
Fàcilment inflamables:		<p>Les substàncies i preparats:</p> <ul style="list-style-type: none"> > que puguen escalfar-se i inflamar-se en l'aire a temperatura ambient sense aportació d'energia, o > els sòlids que puguen inflamar-se fàcilment després d'un contacte breu amb una font d'inflamació i que continuen cremant-se o consumint-se una vegada retirada aquesta font, o > els líquids el punt d'ignició dels quals siga molt baix, o que, en contacte amb l'aigua o amb l'aire humit, desprenguen gasos extremadament inflamables en quantitats perilloses.
Extremadament inflamables:		<ul style="list-style-type: none"> > Les substàncies i preparats líquids que tinguen un punt d'ignició extremadament baix i un punt d'ebullició baix, i les substàncies i preparats gasosos que, a temperatura i pressió normals, siguen inflamables en contacte amb l'aire.
Corrosius (C):		> Les substàncies i preparats que en contacte amb teixits vius puguen exercir una acció destructiva d'aquests.
Irritants (Xi):		> Les substàncies i preparats no corrosius que en contacte breu, prolongat o repetit amb la pell o les mucoses puguen provocar una reacció inflamatòria.

Nocius (Xn):		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània puguen provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort.
Tòxics (T):		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània en quantitats menudes puguen provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort.
Molt tòxics:		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània en una quantitat molt menuda puguen provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort.
Sensibilitzants:		Les substàncies i preparats que per inhalació o penetració cutània puguen ocasionar una reacció d'hipersensibilitat, de manera que una exposició posterior a aqueixa substància o preparat done lloc a efectes negatius característics.
Carcinogens:		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània puguen produir càncer o augmentar la seua freqüència.
Mutagens:		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània puguen produir alteracions genètiques hereditàries o augmentar la seua freqüència.
Tòxics per a la reproducció:		Les substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània puguen produir efectes negatius no hereditaris en la descendència, o augmentar la freqüència d'aquests, o afectar de manera negativa la funció o la capacitat reproductora.
Perillosos per al medi ambient (N):		Les substàncies i preparats que presenten o puguen presentar un perill immediat o futur per a un o més components del medi ambient.

Annex 2

Frases R

R1	Explosiu en estat sec
R2	Risc d'explosió per xoc, fricció, foc o altres fonts d'ignició
R3	Alt risc d'explosió per xoc, fricció, foc o altres fonts d'ignició
R4	Forma composts metàl·lics explosius molt sensibles
R5	Perill d'explosió en cas d'escalfament
R6	Perill d'explosió, en contacte o sense contacte amb l'aire
R7	Pot provocar incendis
R8	Perill de foc en contacte amb matèries combustibles
R9	Perill d'explosió en mesclar amb matèries combustibles
R10	Inflamable
R11	Fàcilment inflamable
R12	Extremadament inflamable
R14	Reacciona violentament amb l'aigua
R15	Reacciona amb l'aigua alliberant gasos extremadament inflamables
R16	Pot explotar si es mescla amb substàncies comburents
R17	S'inflama espontàniament en contacte amb l'aire
R18	En utilitzar-lo poden formar-se mescles aire-vapor explosives/inflamables
R19	Pot formar peròxids explosius
R20	Nociu per inhalació
R21	Nociu en contacte amb la pell
R22	Nociu per ingestió
R23	Tòxic per inhalació
R24	Tòxic en contacte amb la pell
R25	Tòxic per ingestió
R26	Molt tòxic per inhalació
R27	Molt tòxic en contacte amb la pell
R28	Molt tòxic per ingestió
R29	En contacte amb aigua allibera gasos tòxics
R30	Pot inflamar-se fàcilment en usar-lo
R31	En contacte amb àcids allibera gasos tòxics
R32	En contacte amb àcids allibera gasos molt tòxics
R33	Perill d'efectes acumulatius
R34	Provoca cremades
R35	Provoca cremades greus
R36	Irrita els ulls
R37	Irrita les vies respiratòries
R38	Irrita la pell
R39	Perill d'efectes irreversibles molt greus
R40	Possibles efectes cancerígens
R41	Risc de lesions oculars greus
R42	Possibilitat de sensibilització per inhalació
R43	Possibilitat de sensibilització en contacte amb la pell
R44	Risc d'explosió en escalfar-lo en ambient confinat
R45	Pot causar càncer.

R46	Pot causar alteracions genètiques hereditàries
R48	Risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada
R49	Pot causar càncer per inhalació
R50	Molt tòxic per als organismes aquàtics
R51	Tòxic per als organismes aquàtics
R52	Nociu per als organismes aquàtics
R53	Pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient aquàtic
R54	Tòxic per a la flora
R55	Tòxic per a la fauna
R56	Tòxic per als organismes del sòl
R57	Tòxic per a les abelles
R58	Pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient
R59	Perillós per a la capa d'ozó
R60	Pot perjudicar la fertilitat
R61	Risc durant l'embaràs d'efectes adversos per al fetus
R62	Possible risc de perjudicar la fertilitat
R63	Possible risc durant l'embaràs d'efectes adversos per al fetus
R64	Pot perjudicar els xiquets alimentats amb llet materna
R65	Nociu. Si s'ingereix pot causar mal pulmonar
R66	L'exposició repetida pot provocar sequedat o formació de talls en la pell
R68	Possibilitat d'efectes irreversibles Reacciona violentament amb l'aigua, alliberant gasos extremadament nflamables
R14/15	
R15/29	En contacte amb l'aigua, allibera gasos tòxics i extremadament inflamables
R20/21	Nociu per inhalació i en contacte amb la pell
R20/22	Nociu per inhalació i per ingestió
R20/21/22	Nociu per inhalació, per ingestió i en contacte amb la pell
R21/22	Nociu en contacte amb la pell i per ingestió
R23/24	Tòxic per inhalació i en contacte amb la pell
R23/25	Tòxic per inhalació i per ingestió
R23/24/25	Tòxic per inhalació, per ingestió i en contacte amb la pell
R24/25	Tòxic en contacte amb la pell i per ingestió
R26/27	Molt tòxic per inhalació i en contacte amb la pell
R26/28	Molt tòxic per inhalació i per ingestió
R26/27/28	Molt tòxic per inhalació, per ingestió i en contacte amb la pell
R27/28	Molt tòxic en contacte amb la pell i per ingestió
R36/37	Irrita els ulls i les vies respiratòries
R36/38	Irrita els ulls i la pell
R36/37/38	Irrita els ulls, la pell i les vies respiratòries
R37/38	Irrita les vies respiratòries i la pell
R39/23	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació
R39/24	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per contacte amb la pell
R39/25	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per ingestió
R39/23/24	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació i contacte amb la pell
R39/23/25	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació i ingestió
R39/24/25	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per contacte amb la pell i ingestió
R39/23//24/25	Tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació, contacte amb la

R39/27	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per contacte amb la pell
R39/28	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per ingestió
R39/26/27	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació i contacte amb la pell
R39/26/28	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació i ingestió
R39/27/28	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per contacte amb la pell i ingestió
R39/26/27/28	Molt tòxic: perill d'efectes irreversibles molt greus per inhalació, contacte amb la pell i ingestió
R42/43	Possibilitat de sensibilització per inhalació i en contacte amb la pell
R48/20	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació
R48/21	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per contacte amb la pell
R48/22	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per ingestió
R48/20/21	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació i contacte amb la pell
R48/20/22	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació i ingestió
R48/21/22	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per contacte amb la pell i ingestió
R48/20/21/22	Nociu: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació, contacte amb la pell i ingestió
R48/23	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació
R48/24	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per contacte amb la pell
R48/25	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per ingestió
R48/23/24	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació i contacte amb la pell
R48/23/25	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació i ingestió
R48/24/25	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per contacte amb la pell i ingestió
R48/23/24/25	Tòxic: risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició prolongada per inhalació, contacte amb la pell i ingestió
R50/53	Molt tòxic per als organismes aquàtics, pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient aquàtic
R51/53	Tòxic per als organismes aquàtics, pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient aquàtic
R52/53	Nociu per als organismes aquàtics, pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient aquàtic
R68/20	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles per inhalació
R68/21	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles en contacte amb la pell
R68/22	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles per ingestió
R68/20/21	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles per inhalació i contacte amb la pell
R68/20/22	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles per inhalació i ingestió
R68/21/22	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles en contacte amb la pell i ingestió
R68/20/21/22	Nociu: possibilitat d'efectes irreversibles per inhalació, contacte amb la pell i ingestió

Annex 3

Frases S

S1	Conserve's amb clau
S2	Mantinga's fora de l'abast dels xiquets
S3	Conserve's en lloc fresc
S4	Mantinga's lluny de locals habitats
S5	Conserve's en... (líquid apropiat a especificar pel fabricant)
S6	Conserve's en... (gas inert a especificar pel fabricant)
S7	Mantinga's el recipient ben tancat
S8	Mantinga's el recipient en lloc sec
S9	Conserve's el recipient en lloc ben ventilat
S12	No tancar el recipient hermèticament
S13	Mantinga's lluny d'aliments, de begudes i de pinsos
S14	Conserve's lluny de... (materials incompatibles a especificar pel fabricant)
S15	Conservar allunyat de la calor
S16	Conservar allunyat de tota flama o font d'espurnes - No fumeu.
S17	Mantinga's lluny de materials combustibles
S18	Manipule's i òbriga's el recipient amb prudència
S20	No mengeu ni beveu durant la seua utilització
S21	No fumeu durant la seua utilització
S22	No respireu la pols
	No respireu els gasos/fums/vapors/aerosols [denominació(ns) adequada(des) a especificar pel fabricant]
S23	
S24	Evite's el contacte amb la pell
S25	Evite's el contacte amb els ulls
	En cas de contacte amb els ulls, renten-se immediatament i abundantment amb aigua i acudescas a un metge
S26	
S27	Lleve's immediatament la roba tacada o esguitada
	En cas de contacte amb la pell, rente's immediatament i abundantment amb...
S28	(productes a especificar pel fabricant)
S29	No tireu els residus pel desguàs
S30	No tireu mai aigua a aquest producte
S33	Evite's l'acumulació de càrregues electrostàtiques
	Eliminen-se els residus del producte i els seus recipients amb totes les precaucions possibles
S35	
S36	Utilitze's indumentària protectora adequada
S37	Utilitzen-se guants adequats
S38	En cas de ventilació insuficient, utilitze's equip respiratori adequat
S39	Utilitze's protecció per als ulls/la cara
	Per a netejar el sòl i els objectes contaminats per aquest producte, utilitze's... (a especificar pel fabricant).
S40	
S41	En cas d'incendi i/o d'explosió, no respire els fums
S1/2	Conserve's amb clau i mantinga's fora de l'abast dels xiquets
S3/7	Conserve's el recipient ben tancat i en lloc fresc

S3/9/14	Conserve's en lloc fresc i ben ventilat i lluny de... (materials incompatibles, a especificar pel fabricant)
S3/9/14/49	Conserve's únicament en el recipient d'origen, en lloc fresc i ben ventilat i lluny de... (materials incompatibles, a especificar pel fabricant).
S3/9/49	Conserve's únicament en el recipient d'origen, en lloc fresc i ben ventilat
S3/14	Conserve's en lloc fresc i lluny de... (materials incompatibles, a especificar pel fabricant)
S7/8	Mantinga's el recipient ben tancat i en lloc sec
S7/9	Mantinga's el recipient ben tancat i en lloc ben ventilat
S7/47	Mantinga's el recipient ben tancat i conserve's a una temperatura no superior a... °C (a especificar pel fabricant)
S20/21	No mengeu, ni beveu, ni fumeu durant la seua utilització
S24/25	Evite's el contacte amb els ulls i la pell
S27/28	Després del contacte amb la pell lleve's immediatament tota la roba tacada
S29/35	No tireu els residus pel desguàs; eliminen-se els residus del producte i els seus recipients amb totes les precaucions possibles.
S29/56	No tireu els residus pel desguàs; elimine's aqueixa substància i el seu recipient en un punt de recollida pública de residus especials o perillosos.
S36/37	Utilitzen-se indumentària i guants de protecció adequats
S36/37/39	Utilitzen-se indumentària i guants adequats i protecció per als ulls/la cara
S36/39	Utilitzen-se indumentària adequada i protecció per als ulls/la cara
S37/39	Utilitzen-se guants adequats i protecció per als ulls/la cara
S47/49	Conserve's únicament en el recipient d'origen i a temperatura no superior a... °C (a especificar pel fabricant)

Annex 4

Model de sol·licitud d'informació

A EN/NA/N':

En qualitat de: (càrrec de responsabilitat)

De l'empresa.....

(Lloc i data).....

Distingit senyor/distingida senyora:

En compliment dels articles 18, 23, 36.2.b) i 41 de la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL), sol·licitem que com més aviat millor, i en un termini màxim de dies, ens proporcione la informació i els documents que es relacionen a continuació (seleccioneu el que corresponga):

- Etiquetes autoenganxables dels següents productes utilitzats:
- Les fitxes de dades de seguretat de tots els productes químics utilitzats en l'empresa
- Llistat de substàncies amb capacitat d'alterar el sistema hormonal utilitzades o presents en l'empresa, per seccions o àrees d'activitat.

Atentament,

Signat:

Delegat/Delegada de Prevenció

He rebut empresa:

Data:

Signatura i segell:

Annex 5

Taula d'identificació de productes perillosos

La fitxa següent pot ajudar-te a arreplegar la informació sobre productes perillosos en la teu empresa.

Incloem un exemple

Riscos segons altres fonts d'informació: ISTAS, INSHT...	Pot causar efectes en el sistema nerviós central, ronyó i fetge, i donar lloc a alteracions funcionals. Pot produir dermatitis i edema pulmonar. Perillós per al medi ambient.
Riscos per a salut i medi ambient segons etiquetes i fitxes	Possible cancerigen. Tòxic per inhalació i ingestió. Irrita les orelles, la pell i les vies respiratòries.
Frases R Substàncies	R11-23/25 R45-11-22- 36/37/38
Frases R Producte	R45-11, 23/25
Substàncies (components) i el seu NÚM. CAS	Metanol 65-56-1 1,2- Dicloroetà 107-06-2
Producte o preparat	D-38

Riscos segons altres fonts d'informació: ISTAS, INSHT...	Pot causar efectes en el sistema nerviós central, ronyó i fetge, i donar lloc a alteracions funcionals. Pot produir dermatitis i edema pulmonar. Perillós per al medi ambient.
Riscos per a salut i medi ambient segons etiquetes i fitxes	Possible cancerigen. Tòxic per inhalació i ingestió. Irrita les orelles, la pell i les vies respiratòries.
Frases R Substàncies	R11-23/25 R45-11-22- 36/37/38
Frases R Producte	R45-11, 23/25
Substàncies (components) i el seu NÚM. CAS	Metanol 65-56-1 1,2- Dicloroetà 107-06-2
Producte o preparat	D-38